

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
медичної частини № 18 філії державної установи «Центру охорони
здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у
Харківській та Луганській областях.**

23.08.2023

м. Київ, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) у складі:

Морозов Руслан Олегович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ), здійснив позапланове відвідування медичної частини № 18 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях (далі – медична частина, заклад), яка знаходиться на території державної установи «Холодногірська виправна колонія (№ 18)» (далі – установа).

Підпорядкування:

Міністерство юстиції України, міністр – Малюська Денис Леонтійович;
Державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально - виконавчої служби України», керівник установи – Васильєв Сергій Григорович.

Місцезнаходження: місто Харків, вулиця Рубанівська, 4.

Керівництво:

Пушкарьов Юрій Олександрович, завідуючий медичної частини.

II. Попередні зауваження

За результатами попереднього відвідування НПМ 13.10.2021 виявлено порушення та недоліки:

неналежне фіксування тілесних ушкоджень (у медичних картках відсутні довідки в яких детально описується характер ушкоджень, їх розмір та розташування);

особи з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР-тестування, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування;

відсутній ізолятор для хворих осіб на психічні захворювання, у зв'язку з чим особи з підозрою на психічні захворювання не ізолюються від інших засуджених для надання необхідної їм первинної медичної допомоги;

профілактичний медичний огляд проводиться за допомогою телемедичного комплексу IDIS, проте медичні висновки за результатами такого обстеження в медичних картках відсутні;

аптека медичної частини не забезпечена усіма необхідними лікарськими засобами для надання медичної допомоги;

неналежне надання стоматологічної медичної допомоги, відсутні пломбувальні матеріали через що лікар-стоматолог не виконує пломбування зубів, а лише видаляє їх;

медична частина не забезпечена госпітальним майном (костюм, халат та туфлі госпітальні);

закінчився термін дії ліцензії на провадження діяльності з використанням джерел іонізуючого випромінювання;

засуджені, які залучаються у якості днювальних, виконують функції молодшого медичного персоналу та мають доступ до медичної документації інших засуджених осіб;

у медичній частині не створено умов щодо тримання осіб з інвалідністю (відсутні пандуси, поручні, тощо).

III. Факти, виявлені під час візиту

1. Під час відвідування стало відомо, що в установі знаходиться засуджений, який лікується тричі на тиждень методом гемодіалізу на протязі двох років, з діагнозом: хронічне захворювання нирок V стадії, вторинне зморщування нирок ХХН IV стадії, кіста правої нирки, гіпертонічна хвороба II стадії, гіпертонічний нефроангіосклероз, вторинна анемія середньої ступені важкості та має I групу інвалідності довічно з 2011 року, що підпадає під розділ XI Переліку хвороб, які є підставою для подання до суду матеріалів про звільнення засуджених від подальшого відбування покарання. З отриманої інформації, від керівника медичної частини, матеріали до суду щодо звільнення засудженого від подальшого відбування покарання установою подавались, проте суд відмовив у задоволенні подання про звільнення засудженого.

2. У порушення вимог розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затверджений спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок), новоприбулим до установи особам не проводиться належний повний первинний медичний огляд. Так, під час вивчення медичної документації (медичних карток амбулаторного хворого № 025/о) встановлено, що у медичних картках відсутні записи про первинний огляд лікаря-стоматолога та лікаря-психіатра.

3. Також, під час вивчення медичної документації, стало відомо, що лікар - психіатр не бере участі у профілактичних оглядах чим порушується розділ I Порядку.

4. У порушення статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу», приміщення медичної частини мають пошкодженні покриття стін, що робить неможливим

належну дезінфекційну обробку приміщень та проведення вологих прибирань. Також у медичній частині відсутнє гаряче водопостачання (наявна лише у приміщеннях туалета та душовій кімнаті). Вищезазначене негативно впливає на якість лікування, умови перебування засуджених у медичній частині та підвищує рівень професійної захворюваності персоналу (фото № 1 - 3).

5. У медичній частині не впроваджена програма замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) для осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, що порушує їх право на вибір методів лікування відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

6. У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, особи з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР - тестування, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед засуджених осіб.

7. Виявлено, що дієтичне харчування отримують лише ті засуджені, які знаходяться на лікуванні у медичній частині в умовах стаціонару. Відповідно до частини 2 пункту 2 Додатку 3 Порядку застосування норм харчування та норм заміни продуктів харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та приймальниках Національної поліції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336 особи, що хворіють на шлунково - кишкові захворювання згідно висновками лікаря на час амбулаторного лікування забезпечується продуктами харчування за дієтичними нормами.

8. У порушення вимог абзацу дев'ятого частини першої статті 8 та частини першої статті 118 Кримінально-виконавчого кодексу України, засуджені залучаються до робіт в медичній частині. Зокрема, на день візиту до робіт на безоплатній основі без укладання договору цивільно-правового характеру залучаються днювальні, які виконують функції молодшого медичного персоналу, зокрема, у їх обов'язки входить прибирання приміщень, супровід хворих до приміщень медичної частини, тощо.

9. Відповідно до пункту 4 розділу 1 глави II Порядку про факт виявлення тілесних ушкоджень у засудженого медичний працівник негайно з моменту виявлення таких ушкоджень телефоном, електронною поштою та письмовим повідомленням інформує прокурора та адміністрацію установи виконання покарань, а у випадках, коли засуджений повідомляє, що тілесні ушкодження заподіяно особами рядового та/або начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України, однак, медичні працівники не

здійснюють відповідні повідомлення до правоохоронних органів, а лише передають цю інформацію до чергової частини установи виконання покарань. Відсутність незалежного повідомлення медичними працівниками відповідних правоохоронних органів стосовно виявлених тілесних ушкоджень не забезпечує запобігання насильства щодо засуджених осіб, відповідно до рекомендацій пункту 60 рекомендацій Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (CPT/Inf(93)12-part). Також у журналі обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених майже відсутні випадки фіксації тілесних ушкоджень за останні два роки, що може свідчити про неналежне виявлення та фіксацію таких випадків з боку працівників установи та медичної частини (фото № 4).

10. У порушення вимог Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158, у медичній частині відсутній дентальний рентген апарат, що унеможлиблює проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги. Під час вивчення журналу записів лікаря-стоматолога щодо проведених маніпуляцій встановлено, що лікар лише видаляє зуби, а пломбування та інші види лікування не здійснюється взагалі (фото № 5).

11. Пошкоджене пакування накладок до зовнішнього автоматичного дефібрилятора та термін їх придатності до 19.01.2023 робить неможливим використання приладу для надання домедичної допомоги засудженим при раптовій зупинці кровообігу, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441 (фото № 6 - 7).

12. У порушення статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України у більшості палат-камер медичної частини порушуються вимоги щодо норми жилої площі на одного засудженого в умовах стаціонарного лікування (не менше 5 м²). Так у палаті № 1 розташовано 6 ліжок на площі 23,8 м², у палаті № 2 розташовано 7 ліжок на площу 32,6 м², у палаті № 3 розташовано 5 ліжок на 22,1 м² (фото № 8 - 9).

13. У палаті № 2 наявні лише дві приліжкові тумбочки на 7 ліжок, що порушує пункти 8.3.2.4 та 8.3.2.7. розділу Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я.

14. Палати у стаціонарі (включно з ізоляторами для інфекційних захворювань) передбачені для лікування хворих, але на момент відвідування у медичній частині перебувало на лікуванні 5 осіб, проте лише на одного засудженого заведена карта стаціонарного хворого (форма 003/0). Разом з тим відомості щодо осіб, які перебувають на лікуванні у медичній частині, не внесені до журналу прийому хворих у стаціонар.

15. Медична частина розміщується на другому та третьому поверхах, сходи між поверхами мають значний нахил, відсутні пандуси, поручні та підйомники, що робить заклад не пристосованим для утримання та вільного переміщення маломобільних груп населення, що порушує вимоги Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» (під час відвідування на стаціонарному лікуванні перебував засуджений з ампутованою нижньою кінцівкою).

16. У порушення розділу V Порядку та Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», не всі особи з інвалідністю отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів за наявності відомостей, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності.

17. У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом від 30.12.2014 № 1417, відсутні датчики диму, що може загрожувати життю медичного персоналу та засуджених у разі виникнення пожежі.

IV. Рекомендації

Міністерству юстиції України:

вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання у медичній частині № 18 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях.

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, реалізацію законних прав та інтересів засуджених на охорону здоров'я та медичної частини № 18 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях.

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»:

розглянути можливість повторного подання матеріалів до суду щодо звільнення засудженого (який хворіє на хронічне захворювання нирок V стадії) від подальшого відбування покарання.

Забезпечити:

проведення повного первинного та профілактичного медичного огляду засуджених;

проведення ремонтних робіт у приміщеннях медичної частини;
організацію проведення замісної підтримувальної терапії особам, які її потребують;

своєчасне обстеження та лікування осіб, з підозрою на захворювання вірусним гепатитом С;

дієтичним харчуванням засуджених з хронічними захворюваннями, які цього потребують;

укладання договору цивільно-правового характеру із засудженими, які залучаються до робіт на території медичної частини;

належне ведення медичної документації згідно з вимогами;

належну стоматологічну допомогу;

заміну накладок до зовнішнього автоматичного дефібрилятора;

покращення доступності приміщень медичної частини для маломобільних груп населення;

виконання індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю;

дотримання вимог пожежної безпеки в медичній частині.

Додаток: фото до звіту.

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного механізму у
сфері охорони здоров'я Департаменту з питань
реалізації національного превентивного
механізму Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Руслан МОРОЗОВ

Фото до звіту

Фото 2

Фото 1

Фото 3

Фото 5

№ п/п	Місце та час виявлення тілесних ушкоджень	Ім'я та прізвище батькові та дата народження особи, у якої виявлено тілесні ушкодження, найменування установи з якої прибула особа	Обставини події, час і місце заходження тілесних ушкоджень	Ім'я та прізвище посади) особи, яка, на думку потерпілого, заподіяла йому тілесні ушкодження	Дата, час, місце і ім'я та прізвище медичного працівника, який провів огляд потерпілого	Розміри та локалізація виявлених тілесних ушкоджень	Ім'я та прізвище керівника установи виконавця пошаран (сержант помічника), який отримав зазначену інформацію	Ім'я та прізвище посадової особи, яка її підписала	Ім'я та прізвище особи, яка її підписала
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	[REDACTED]								

Фото 4

затверджено наказом МОЗ України № 181/10
15.05.2001р.

Щоденного обліку роботи лікаря стоматолога (стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету)

ЛІСТОК

28.07.2025 р.

Прізвище І. П.	Кількість прийнятих роликів	Порядковий № відвідувача (секундарний, повторний)	№ медичної карти стомат. амбулаторного	Життєві міста (с), села (с)	Група населення	Діагноз	Комплекси виконаного лікування чи його стан, відключені суміжні спільності	Вид зубоболі	Самоназва інструменту в ч.ч. в планово порядку	Відпрацьовано умовних одиниць праці (УОП)
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	К 12	СРБ 12	КЧ	-	-
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	К 18	СРБ 18	КЧ	2	-
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	К 15	СРБ 15	КЧ	2	-
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	К 15	СРБ 15	КЧ	2	-
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	К 14	СРБ 14	КЧ	2	-
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	К 51	СРБ 51	КЧ	1	-
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	РБ 16	СРБ 16	КЧ	2	-

Φοτο 7

Φοτο 6

Φοτο 9

Φοτο 8

